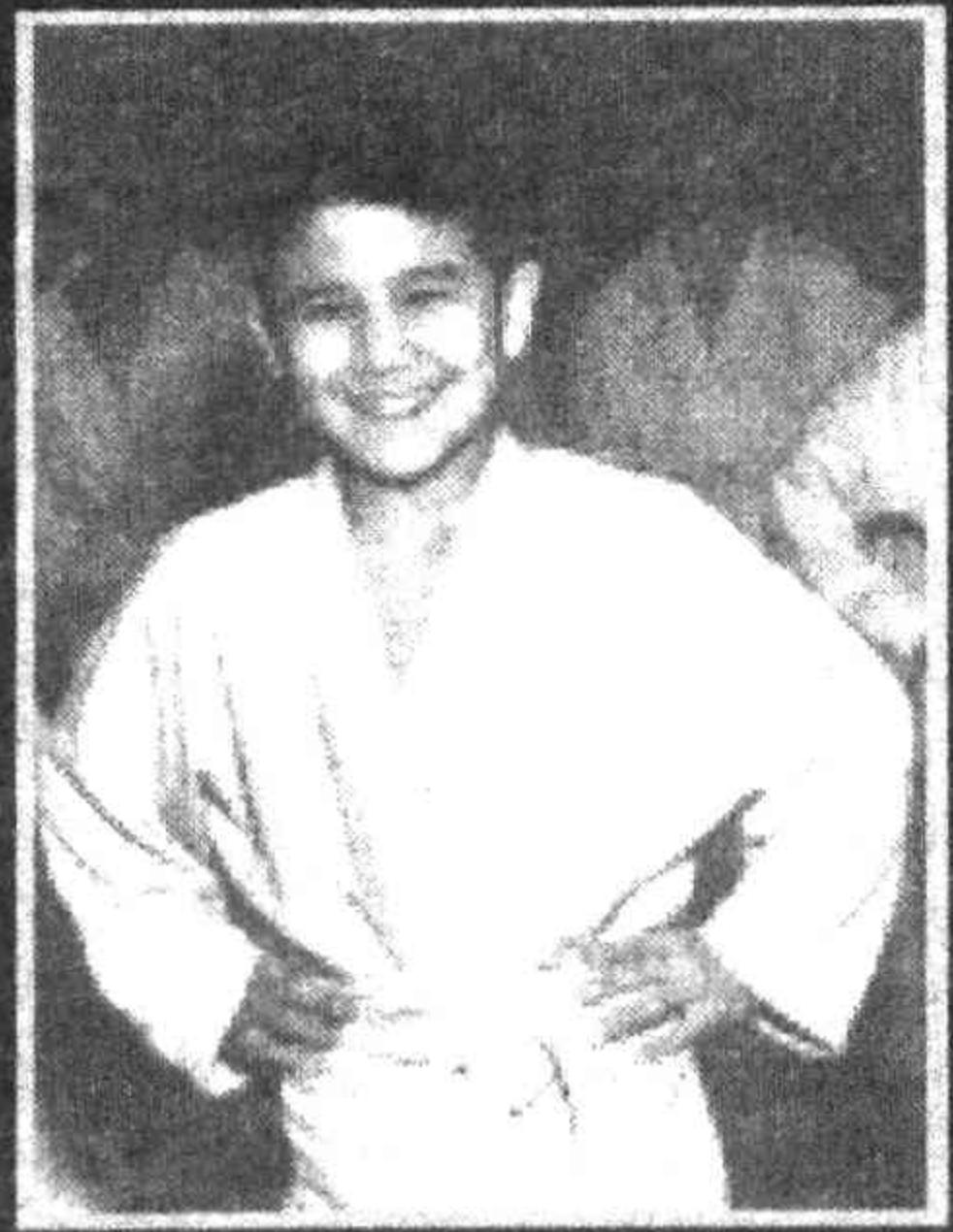

- * Аўкчи Эшон қарғишига учраган хоинлар
- * Пайғамбарни ҳақоратлагани учун ёзувчи сұлданы
- * Муборак газчилари эхтиёжни таъминлай оладими?
- * Пұлдорлар ҳам одий хордиқ чиқаришаркан

ТЭлим деб, юртим деб,

ёниб яшаш керак

Түркестон

1925 йилдан чиқа
бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМГАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 11 март Шанба.
№ 21 (14303)

ТОШКЕНТ ТАШАББУСИ ҚҰЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

1999 йилнинг ноябрь ойида Ўзбекистонда қатор хорижий давлатлар ва мамлакатимиз олим, мутахассис ва дин арбблари иштирокида халқаро аҳамиятга молик "Дин ва демократия" мавзууда динлараро сиёсий анжуман-мұлқот бўлиб ўтган эди.

Ушбу анжумандада 2002 йилни "Халқаро терроризм ва экстремизмга қарши динлараро бирдамлик иили" деб эълон этиш түғрисида Бирлашган Миллатлар Ташкилотига мурожаатни ўзида мужасам этгандар "Диний-сиёсий терроризм ва экстремизмга қарши Тошкент резолюцияси" қабул қилинганди. Мазкур мурожаат ва резолюция жаҳон ҳамжамиятида катта қизиқиш уйғотди.

Айни пайтда ушбу ҳужжатнинг жаҳон оммавий ахборот воситаларида ёритилиши унинг нечоглилар долзарб ва муҳимлигини кўрсатади. Хусусан, Мисринг "Ал-Лива ал-исламий" газетаси Тошкент ташаббусининг муҳимлигини таъкидлаб

куйидагиларни ёзди:
"Тошкентда бўлиб ўтган анжуман иштирокчилари бошқа самовий динлар ва килларига мурожаат этиб, экстремистик ва террористик гурухларнинг кўпорувчиклик ҳаракатларини амалга оширишга ундовчи диний шиорларидан жабр зулм ўйлида фойдаланишга йўл қўйиб бўлмаслигини таъкидладилар. Диний-сиёсий терроризм ва экстремизм чиндан ҳам ҳақиқий диний эътиқодга ҳеч қандай алоқаси йўқдир."

Илгари хабар қилинганидек, мазкур резолюция Ал-Азҳар университети ректори, профессор Аҳмад Умар Ҳошим ва ушбу олий билим юрти проректори, профессор Така Абу Курайша томонидан қўллаб-қувватланган эди.

**Бахтиёр ИРИСОВ,
"Жаҳон"АА мухбири,
Кохира**

Республика прокуратурасида

Ўзбекистон Республикаси прокуратураси ҳайъатининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Унда прокуратура идоралари муроҷаати мемлакатда қонунчиликни мустаҳкамлаш ва жиноятчиликка қарши кураш борасида ўтган йилги иш якунлари ва жорий йилдаги вазифалари муҳокама этилди. Республика Бош прокурори Р.Қодиров мавзуз қилиди.

Мажлисда ўтган вақт мобайнида республика прокуратураси идоралари томонидан мамлакатимизда қонунчиликни мустаҳкамлаш ва жиноятчиликка қарши кураш ҳамда фуқароларнинг конституцияий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида муайян ишлар амалга оширилгани таъкидланди. Шу билан бирга мажлисда прокуратура идоралари фаолиятида мавжуд камчиликлар ва уларни бартараф этиш йўларига эътибор картилди. Жиноятчиликнинг, шу жумладан унинг диний экстремистик кўринишларининг олдини олишида ҳуқуқни муҳофаза этиувчи идоралар фаолиятини тўғри ташкил қилиш ва бу йўналишда фуқаролар йигинлари оқсоқоллари, маҳалла фаоллари, хотин-қизлар кўмита-лари каби жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликни янада яхшилаш зарурли-

ги қайд қилинди.

Мажлисда вилоят, туман ва шаҳар прокурорлари қишлоқ ҳўжалиги, айниқса дехқон-фермер ҳўжаликларини ривожлантириш, кам таъминланган оиласаларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, кичик ва ўрта бизнесни ҳамда бозор муносабатларини таракқий этириш, иқтисодиётимизга чет эл сармоясини кенг жалб килиш сингари муҳим соҳалардаги ҳар қандай қонунбузарликларга бутунлай баражам бериш ғозасидан зарур чоралар кўриш вазифаси топширилди. Айниқса иқтисодиётни эркинлаштириш ва испохтларни чукурлаштириш жарабёнида тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, тадбиркорларнинг фаолиятига назорат идораларининг, хусусан прокурорларнинг ноқонуни аралашувига қатъий чек қўйиш юзасидан талаблар кўйилди. Мамлакатимизда 2000 йилнинг "Соғлом авлод иили" деб эълон килиниши муносабати билан бу борада прокуратура идоралари олдида турган долзарб вазифаларнинг асосий йўналишлари белгилаб олинди.

Мажлисда муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

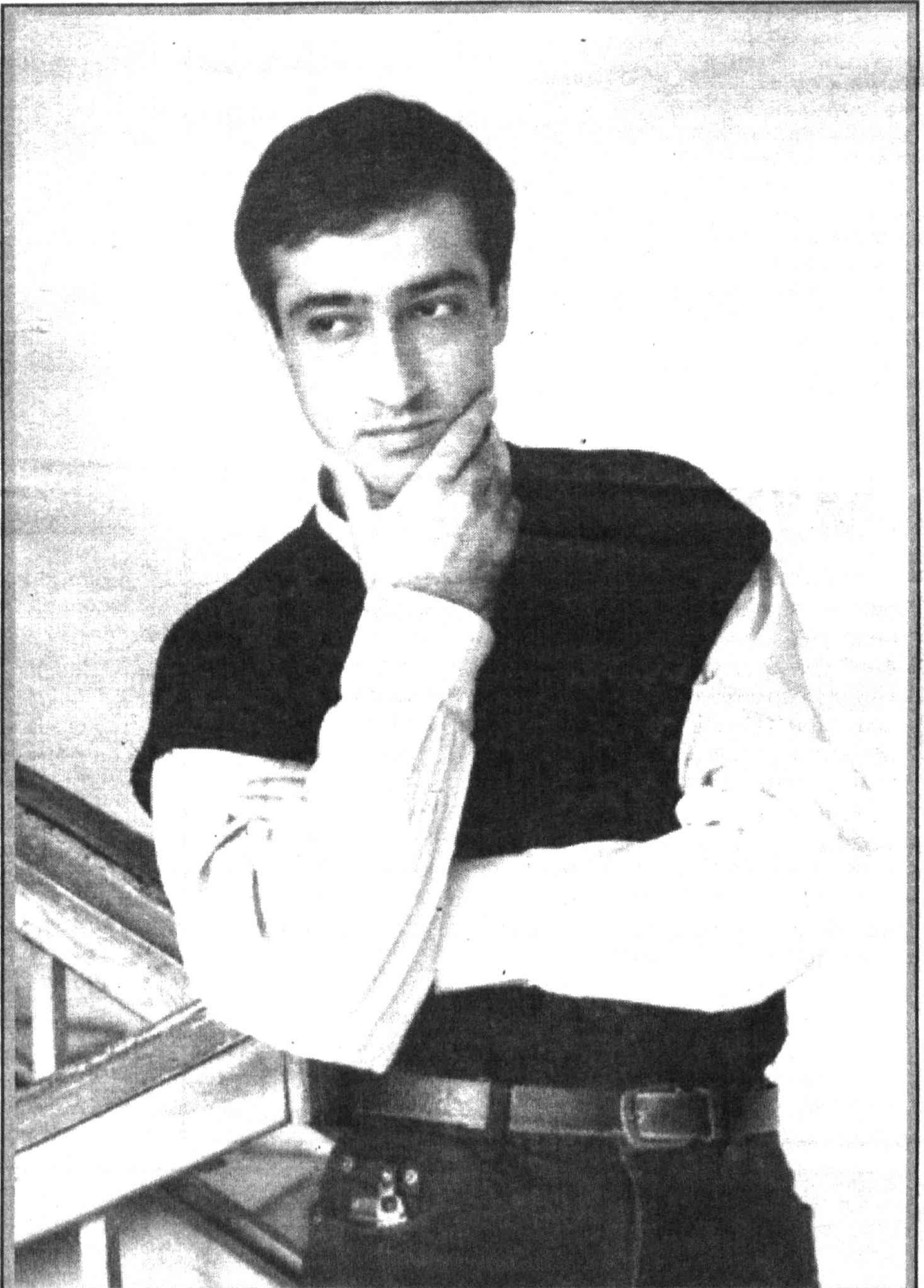
(ЎЗА)

Ярим финалчилар аниқланди

Мамлакат кубогининг чорак финали бахсида қатнашашётган жамоалар тақорори учрашувларни ўтказди. Жиззахнинг "Сўғдиёна" жамоаси ўз майдонида самарқандлик футболчиларни қабул қилиб, О:З жисобида мағлубиятга учради. Иккى учрашув якунига кўра /7:0, 3:0/ самарқандлик футболчилар ярим финал мусобақаларида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Шу куни бўлиб ўтган бошқа учрашувлар натижаларига кўра "Насаф", "Нефтчи", "Дўстлик" жамоалари ҳам ярим финалга йўлланма олди.

**Йўлчи ЖЎРА,
ЎЗА мухбири**

**Ижод оғушида. "Ёшлар" радиоси ҳодими, ёш шоир
Файрат МАЖИД шеърлари билан 5-саҳифада танишинг**

Соврин кимга насиб этағкин?

Бухоро вилояти ҳокими қарори билан "Йилнинг энг яхши мактаби" соғрини таъсис этилди. Унга сазовор бўлиш учун иккى босқичда кўрик-танлов ўтказилади. Ҳар йили 15 июлгача шаҳар ва туман ҳокимларини хузурида тузилган ташкилий кўмита энг яхши кўрсаткичга эришган битта мактабни танлайди. Сўнг улар вилоят босқичида қатнашади.

Танлов шартларини тўлиқ адо этган

ўқув даргоҳи вилоят ҳокимининг маҳсус соврини замонавий компьютер билан тақдирланади. Иккинчи ўринни эгаллаган мактаб 300 минг сўмлик ижтимоий-сиёсий ва бадиий китобларни кўлга киритади. Учинчи ўринга эса 150 минг сўм пул мукофоти кўйилган.

**Илҳом САФАР,
ЎЗА мухбири**

ЁШЛАРГА ИШОНЧ

Тўқсон биринчи йилнинг бошлари эди. Москвада бўлган бир анжуманда "Шундай кунлар келади-ки, ўзбек журналистлари дунёнинг турли чеккаларидан ўз интервюларини беришади", деганимда мени сўроқга тутишганди. Чунки ўша пайтдаги орзуим ноўрин эди.

Мана бугун йиллаб қилган ниятларимизга етдик. Биз каталар тугул ёшлар ҳам хорижий давлатлар пойтахтларидан ўз кўрсатувларини тайёраляпти. Фалон мамлакатдан "Ўзбекистон телевидениеси учун маҳсус", деган репортаж пайдо бўлди. Бу факат ва факат мустақиллик шарофати билан журналистларга яра-

тилган имконият. Бугун шундан курсандманки, ўзбек матбуотида ёшлар купайяпти. Уларда дадиллик, хозиржавоблик етарли, Энг асосийси миллати тақдирига эътиборсиз эмас.

Хукуматимиз ҳеч замонда бўлмаган хурматни журналистларимизга кўрсатяпти. Бунинг исботини яна бир бор "Офарин" республика танлови исботлаб берди. Демакки, бу эътибор ва эъзоз учун ҳали журналистларимиз янада кўпроқ, янада дадилроқ, янада ҳалолроқ ишлашлари керак.

Абдуазим АЛИМОВ,
тележурналист

КЎНГИЛДАГИ МУДДАО

"Офарин" танловини республикамиизда илк бора ўтказилгани билан ўзбекистон кўнглини кўтариб юборди. Яхши томони бу танлов маънавий ҳаётимизнинг турли йўналишларида ўтэйтганидир. Жамомиз билан "Офарин"га тавсия этилган номзодлар рўйхатида ёшларнинг кўплиги шунингдек, адабиёт ва санъат йўналиши бўйича Ўзбекистон ҳалқ артисти Юлдуз Усмонованинг ҳам номзодини

кўриб, курсанд бўлдик. Ўз элига, Ватанига хизмат қилаётган фидойи ижодкорларнинг танловда ҳақоний тақдирланишига ишонамиз. Ўйлаймизки, бу танлов мамлакатимиз маданий ҳаётида мухим воқеа бўлиб қолади.

Феруза ЖЎРАЕВА,
Кашқадарё вилояти
"Китоб тумани" газетаси
мухбири

МУНОСИБ НОМЗОД

Республикамииз маданий ҳаётида мухим воқеа — "Офарин" — йилнинг энг яхши ижодкори республика танловининг ўтказилиши дилимиздаги айни муддао бўлди. Адабиёт, санъат, матбуот ва, телерадиожурналистика йўналишларида сермаҳсул меҳнат қилаётган ижодкорларнинг сара асарлари ўзининг муносиб баҳосини олишига ишонамиз. Меҳнатга яраша мукофот эса кўнгилда фурур ва ифтихор туйғуларини ўйғотади.

Танловда матбуот йўналиши бўйича маданий-маърифий мавзудаги туркум мақолалари учун кўпчиликка яхши таниш, таникли шоира Турсуной Содикованинг ҳам номзоди борлиги мени беҳад кувонтирди. Унинг ўзбек аёлни эъзозлаш, улуғлаш, қадрини кўтаришга қаратилган кўплаб асарлари ёшларга маълум ва маъқул.

Танлов шиори: "Шу азиз Ватанини, азиз ҳалқимизни, муваффо осмонимиз ва она заминимизни ҳар қанча улуғласак, ҳар қанча куйласак — оз!" Бас, шундай экан, танлов ҳам давомий бўлиб, анъанавий тус олишига умид қиласиз.

Азиза ИЛҲОМОВА, талаба

Э Ъ Л О Н

Ўзбекистон Республикаси ёшларининг "Камолот" жамғармаси бошқаруви 2000 йил учун "Камолот" жамғармаси мукофоти кўйидаги 5 та йўналишида берилади:

* **Маънавият соҳасида** — миллий ва умумбашарий қадриятларни юксалтириш, ёшларимиз орасида ақидапарастликнинг олдини олиш борасидаги илмий ва ижодий ишлар ҳамда амалий соҳадаги фаолият учун;

* **Ватанпарварлик соҳасида** — профессионал ҳарбий хизмат ва ҳарбий ватанпарварликни тарғиб этиш йўналишида;

* **Тиббийт соҳасида** — ҳалқ саломатлиги, оналик ва болалик саломатлиги муҳофазаси соҳалида амалга оширилаётган давлат дастурларини рўёбга чиқариш борасидаги фаолияти

учун;

* **Спорт соҳасида** — қўлга киритган ютуқлари ва ёшлар орасида спорт турларини ривожлантириш борасидаги амалий фаолияти учун;

* **Санъат соҳасида** — ўзбек миллий санъати анъаналарини давом эттириш ва мазкур соҳада эришган ютуқлари учун.

"Камолот" мукофоти совриндорлиги учун танловларда иштирок этишини хохловчи 14 ёшдан 35 ёшгача бўлган шахслар жорий йилнинг 1 июнига кадар мукофот комиссиясига кўйидаги хужхатларни топширишлари лозим;

Кадрлар маълумотномаси (тегишли тарзда тўлдирилган ва иш жойидан тасдиқланган ҳолда);

Президент фарзандлари

Улугбек Тоғиев 1979 йилда Тошкент шаҳрида туғилган. 1998 йили Жаҳон иқтисодиёти ва Дипломатия университети хукушунослик факультетини битирган. "Умид" жамғармаси имтиҳонларидан мұваффакиятли ўтган Улугбек яқинда Америка Кўшма Штатлари Коннектикут университетининг юридик факультетида магистратура мутахассислиги бўйича ўқиб қайтди. Фикрлари дадил, ўзи журъатли бу йигитнинг Америка таассуротлари билан яқиндан танишдик. Айтганча, Улугбек айни пайтда Узбекистон Миллий университетининг хукушунослик факультети талабаларига "Инсон хукуклари" фанидан дарс бермоқда.

— Улугбек, хорижда ўқишни орзу қилганимдингиз?

— Доимо. Айниқса Америкада ўқисам дердим. Ниятларим холис эканми, болаликдаги энг катта орзуимга эришдим.

— "Умид" синовларида кийинчиликлар бўлмадими?

шунтириб беради. Иккинчи соатда эса очиқ мулокотда, яъни талаба ва домла ўртасида савол-жавоб бўлади.

— Профессорнинг маъруза-сичи?

— Маъруза услубида дарс ўтиш Американинг хукушунослик

чиқанлигини билишимиз зарур. Яхши тарафи, шароит етарли. Талаба керакли ада-бийётларни кутубхоналардан кидириб юрмайди. Компьютер интернет тармоғига уланадида, керакли маълумотларни олади. Бу эса вақтдан унумли

УЛУГБЕК АМЕРИКАНИ КАШФ ЭТАДИ

мактабларида аср бошидан рад этилган экан.

— Сабаб?

— Сабабини мен ҳам суриштирганимда, бу усулни жуда зерикарли, талаба ўзи ўргана оладиган нарсани домла яна таърорлаши бундай дарс жарайёнида талаба ҳам, профессор ҳам ўзларини кизиқтирган саволларга кўп жавоб топа олмасликларини айтишиди. Америкаликларда буюк мутафаккир Сукрот услуги — ҳақиқатга савол-жавоб орқали эришилади, деган ақида бор.

— Хукушунос бўлиш учун тил ўрганишнинг қандай аҳамияти бор?

— Аҳамияти жуда катта. Биласизми, буни ўзимда синааб кўрдим. Инглиз тилини ўрганинчидан, биринчидан, хорижда қийналмасдан ўқишишга имкон берди. Иккинчидан, ҳар қандай хукушунос жаҳон тажрибасини ўрганиши учун ҳам тил билиши шарт деб ўйлайман.

— Ўқиши давомида қандай муаммоларга дуч келдингиз?

— Муаммолар кўп эмас. Дарслар ҳар доим ўз вақтида бўлади. Амалиёта кўпроғу, назарияга эътибор кам. Балки, улар учун бу тўғридир. Аммо биз ўша ўрганаётган нарсамизни қаердан келиб

фойдаланишнинг самарасини беради. Умуман айтганда хорижлик талабалар (бошқалар ҳам) ҳаётда ўзи учун кулаг бўлган нарсани танлашади.

— Университетдаги баҳолар тизими ҳақида ҳам тўхталсангиз?

— Баҳолар ҳарфлар асосида белгиланади. Масалан: А-аъло, В-яхши, С-қониқарли қолган ҳарфлар О ни билдиради.

— Бир ишни ўйлаб қилалими ёки тўсатдан?

— Етти ўйлаб бир кесаман. Ҳар куним эса режа асосида ўтади.

— Инглиз тили, хукуқдан бошқа қайси фанларга кизиқасиз?

— Фалсафа, психология, сиёсатшунослика. Айниқса, футбол ишқибозиман.

— Ҳозирдан талабаларга дарс беряпсиз. Уларнинг кўпчилиги сиз тенги ёшлар...

— Тўғри, лекин шуниси яхши бўлар экан. Мендан домла деб ҳайкишмайди, ўзларига яқин олишади. Саволларини ҳам тортинмай беришади.

— Бугунги кун ёшларида нималарни кўришни истардингиз?

— Биласизми, биз ўз устимизда кам ишлаймиз. Ҳали ҳам миямизда ҳамма нарсани давлат қилиши керак деган фикр бор. Ёшлар мустақил фикрга эга бўлишларини жуда-жуда хоҳлардим.

Ха, юрагида журъати бор ёшлар ҳар жойда қадрланади. Юртга битирувчилар эмас, эркин, мустақил фикрловчи мутахассислар керак. Зоро, Ватан ана шундай ёшларга ишонади ва уларга таянади.

ЗИЁДА,
"Туркистан" мухбири

Э

Л

О

Н

Газ хом ашёсими қайта ишлаб, уни турли кимёвий унсурлардан тозалаб олтингугурт, конденсат, пропан-бутан фракцияси — суюлтирилган газ ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқардиган корхоналар жаҳонда кўп эмас. Борларининг ҳам ишлаб чиқариш қувватлари анча паст.

Муборак газни қайта ишлаш заводи — бу 4 мингтага яқин катта-кичик технологик қурилмалардан иборат мураккаб саноат иншоатидир. Корхонада маҳсулот чиқариш узлуксиз давом этади. Электр ва иссиқлик ҳамда сув заводни ҳаракатлантириб турувчи муҳим омил ҳисобланади.

Корхона хом ашёни Қашқадарё ва Бuxоро вилоятларининг жуда катта худудлари бўйлаб, то Амударё қирғокларигача чўзилган конлардан олади. Конлардан тортилган газ пўлат қувурлар орқали заводга олиб келинади. Уртабулок ва Денгизқўл конларининг гази таркибида олтингугурт 4,5-5 фоизга етади. Култоқ, Зеварда, Помук конларидан олинаётган газ таркибида олтингугурт нисбатан кам — 0,08-0,3 фоиздан ошмайди. Газ таркибида олтингугуртдан ташқари бир куб метрга ҳисоблаганда 17 дан 80 граммгача конденсат мавжуд. Кимёгарларга яхши маълумки, бундай газларни қайта ишлаш мураккаб жараён. Уларни тозаламасдан фойдаланиб бўлмайди. Муборак газни қайта ишлаш заводи (дастлаб олтингугурт корхонаси) куриш эҳтиёжи мана шундан келиб чиқкан эди.

1971 йил 31 декабрь куни завод ўзининг биринчи маҳсулотини чиқарди. Дастлаб корхона қуввати йилига 5 млрд. кубометр газни қайта ишлаб, икки турдаги маҳсулот — олтингугурт ва тозаланган газ ишлаб чиқаришга мўлжалланган эди.

Республикамиз мустақилликни кўлга кириганидан кейин заводимиз ҳаётида муҳим давр бошланди. Мамлакатнинг иқтисодий мустақиллигини таъминлашда ёнилги-энергетика потенциалининг аҳамияти катта. Шу боис, Президент Ислом Каримов истиқололнинг дастлабки давридаёқ заводнинг йиллик газ тозалаш қувватини 30 миллиард кубометрга етказиш

вазифасини қўйди. Шу мақсадда катта ҳажмда ташкилий-техникавий ишлар баҳарилди. 1-навбатнинг эскирган қурилмалари янгиланди, уларга қўшимча янги обьектлар қад ростлади.

1996 йилда ҳукуматимизга, шахсан Президентимизга олдимизга қўйилган топширик бажарилгани ҳақида рапорт бердик. Аммо бунга осонлика эришилгани йўқ. Ҳеч кимга сир эмас, собиқ Иттифоқ қулаши билан мустақиллигимизни кўролмаган кимсалар ўзбекистон инқирозга юз тутади, ишлаб чиқариш издан чиқади, саноат корхоналари тўхтаб қолади, дея "башорат"лар қилган. 1992-93 йилларда ва ундан кейин ҳам малакали мутахассислар ўзларининг ватанлари бўлмиш Россия, Украина ва бошқа республикаларга кўчиб кета бошлашди. Ана шу даврда аён бўлдики, завод ташкил этилганидан бери ма-

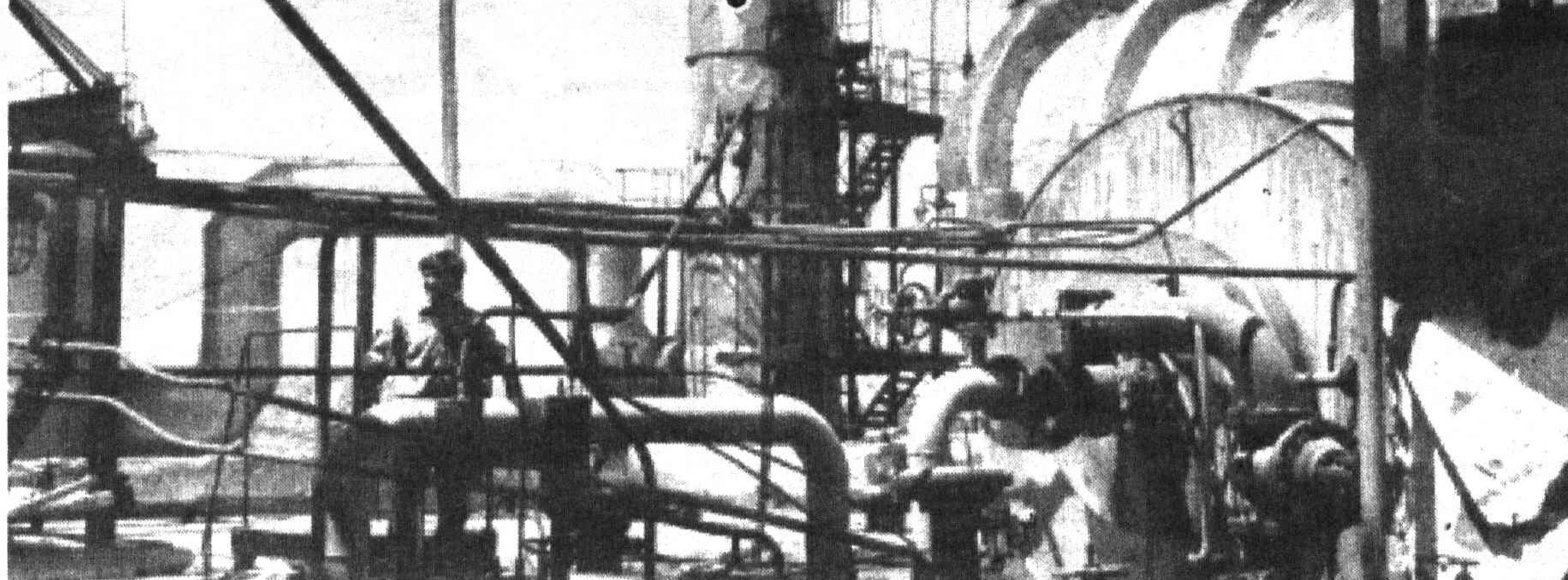
мокда.

Хорижий давлатлардаги фирмалар билан ўзаро манфаатли алоқалари ўрнатилди. Швейцариянинг "Зульцер" фирмаси ёрдамида газ ишлаб чиқариш қувватларини ошириш мақсадида 4-цехнинг 12-блокида абсорбентлардаги тўрсимон тарелкалар "Меллапак"насадкалари билан алмаштирилди. Американинг "ДАУ Хемикел" фирмаси билан газни қайта ишлашда янги абсорбентларни кўллашни йўлга қўйдик. "Юнион Харбайд" фирмаси нордон газлар таркибидаги олтингугурт микдорини ошириш мақсадида танловчанлик хусусиятига эга бўлган абсорбентларни кўллаш ўстида иш олиб бормоқда.

Канаданинг "Прокор" фирмаси билан экспорт қилинадиган олтингугуртни жаҳон стандартлари асосида гранулайдиган қурилма ўрнатиш чоралари кўрилаёт-

лоят ҳалқи турмуш даражасини яхшилаш ишига ҳам катта хисса қўшяпти. Мустақилликкача газ конларининг ўстида жойлашган Муборак туманидаги биронта ҳам қишлоққа табиий газ ўтказилмаган эди. Ҳозиргача беш йил ичida туманинг қарийб 30 мингдан зиёд аҳоли яшайдиган масканлари газ билан таъмин этилган. Масалан, Қарлик, Хитой, Кўхнашашар, Сариқ қишлоқлари аҳолиси бугунги кунда газдан баҳраманд бўлди. Касби районининг Қатаған, Майманак қишлоқларида газлаштириш қизғин давом этапти. Заводимиз ажратган маблағ ҳисобига ўздан зиёд турар жойлар, мактаб ва мактабгача таълим масканлари, спорт-соғломлаштириш обьектлари қурилди ва курилмоқда. Муборак шаҳрида футбол ўйногиҳи, соғломлаштириш мажмуи, теннис корти, нон заводи барпо этилди. Рес-

ИҚТИСОДИЁТНИНГ КОНТОМИРИ

халлий миллат вакилларидан ҳеч ким раҳбарлик лавозимларига ва масъул участкаларда ишлашга яқин йўлатилмаган экан. Ваҳоланки 1992 йил охиirlарида заводда 52 нафар маҳаллий миллатга мансуб олий маълумотли мутахассисдан оддий ишчи сифатида фойдаланилган. Шунга қарамай, дунёнинг турли бурчакларидан раҳбарлик, бош мутахассислик лавозимларидан ишлашга мутахассислар чақириб келинган.

Биз бунга тезда барҳам бердик. Кадрларни гурухлаб чиқдик, ўқитдик, қайта тайёрладик, иш ўстида синаб кўрдик. Натижа ёмон бўлмади. Заводнинг янги обьектларини қуришда ва уларни ишга тушириш жараённида маҳаллий кадрларимиз катта синовдан ўтишибди. Ҳозир 13 та цеҳдан 11 тасига маҳаллий миллат вакиллари бўлган мутахассислар раҳбарлик килмоқда. Бош муҳандис, бош механик, ишлаб чиқариш бошлиги ва бошқа ўндан ортиқ масъул участкаларни кечаги оддий ишчилар муваффақият билан бошқариши-

тир. БМТнинг "Юнидо" ташкилоти билан атроф-муҳитни ифлосланишдан саклайдиган обьектлар қурилмоқда.

Заводимизда шу кечакундузда конденсат ва суюлтирилган газ ишлаб чиқариш таршириклиари ортиғи билан адо этилмоқда.

Муборак газни қайта ишлаш заводи маҳсулотлари бугунги кунда мамлакатимиздан олис-олисларда ҳам ўз харидорларига эга эканлиги багримизни гурурга тўлдиради. Хорижлик харидорлар орасида Америка, Германия, Малайзия, Англия, Финляндия, Россия давлатларининг фирмалари бор.

Муборак газни қайта ишлаш заводи техник жиҳатдан қайта жиҳозлашнинг 2010 йилгача мўлжалланган истиқбол режалари белгиланган. Бу режалар босқич-ма-босқич амалга оширилмоқда. Яқин йиллар ичida корхонадаги технологик жараёнларни автоматик усулда бошқарувни йўлга қўймиз.

Заводимиз республика, жумладан, ви-

публикациинг хайрия жамғармаларига ҳар йили салмоқли маблағлар ўтказиб берилмоқда. Завод Яккабоғдаги қариялар, Қамашидаги меҳр-муруват уйларига кўп йиллардан бери оталиқ қилиб келаётir.

Заводда ишловчиларнинг иш ва турмуш шароитини яхшилашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ишчи ва ходимларнинг ўртача иш ҳақи ҳозир 22 минг сўмдан зиёдни ташкил қилади. Даромадимизнинг бир қисмини кадрларни ўқитиши, уларни қайта тайёрлаш учун сарфлаяпмиз. Тошкент, Бухоро ва Қарши давлат университетлари, техника олийгоҳлари, коллежлар ва малака ошириш курслари билан шартнома асосида иш олиб борилаётir. Чунки кўлга киритган ютуқларимизга кадрлар муаммосини тўғри ҳал эта олганлигимиз туфайли эришдик.

2000 йилда корхонамиз жамоаси зиммасида жуда катта вазифалар турди. Бу йил ўтган йилга қараганда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини бирмунча ўстириш, ишчилар ва инженер-техник ходимларни ижтимоий жиҳатдан муҳофаза этишини янада яхшилаш каби кўплаб тадбирларни белгилаганмиз. Албатта биз режалаштираётган ишларни амалга оширишда ёшларимизнинг меҳнат шиҷоати ва файратига катта умид боғламоқдамиз.

**Барака РУСТАМОВ,
Муборак газни қайта ишлаш заводининг директори**

Муборак газни қайта ишлаш заводи жамоаси

Мустақил Ўзбекистон ҳалқини кириб келаётган кутлуғи
байрамлар — Курбон ҳайшти ва Наврӯзи олам билан
чин қалбдан муборакбод этади.
Уларнинг оиласаларига сиҳат-саломатлик,
қўт-барака тилайди.

НУФУЗЛИ МУСОБАҚАЛАРГА ТАЙЁРМИЗ

Бугун пойтахтимиздаги "Жар" спорт мажмуда мамлакатимизнинг энг кучли каратэчилари ўртасида республика чемпионати бошланади. Унда барча вилоятлардан келган 8 ёшдан 19 ёшгача бўлган ети юз нафар спортчи голиблик учун гиламга чиқадилар.

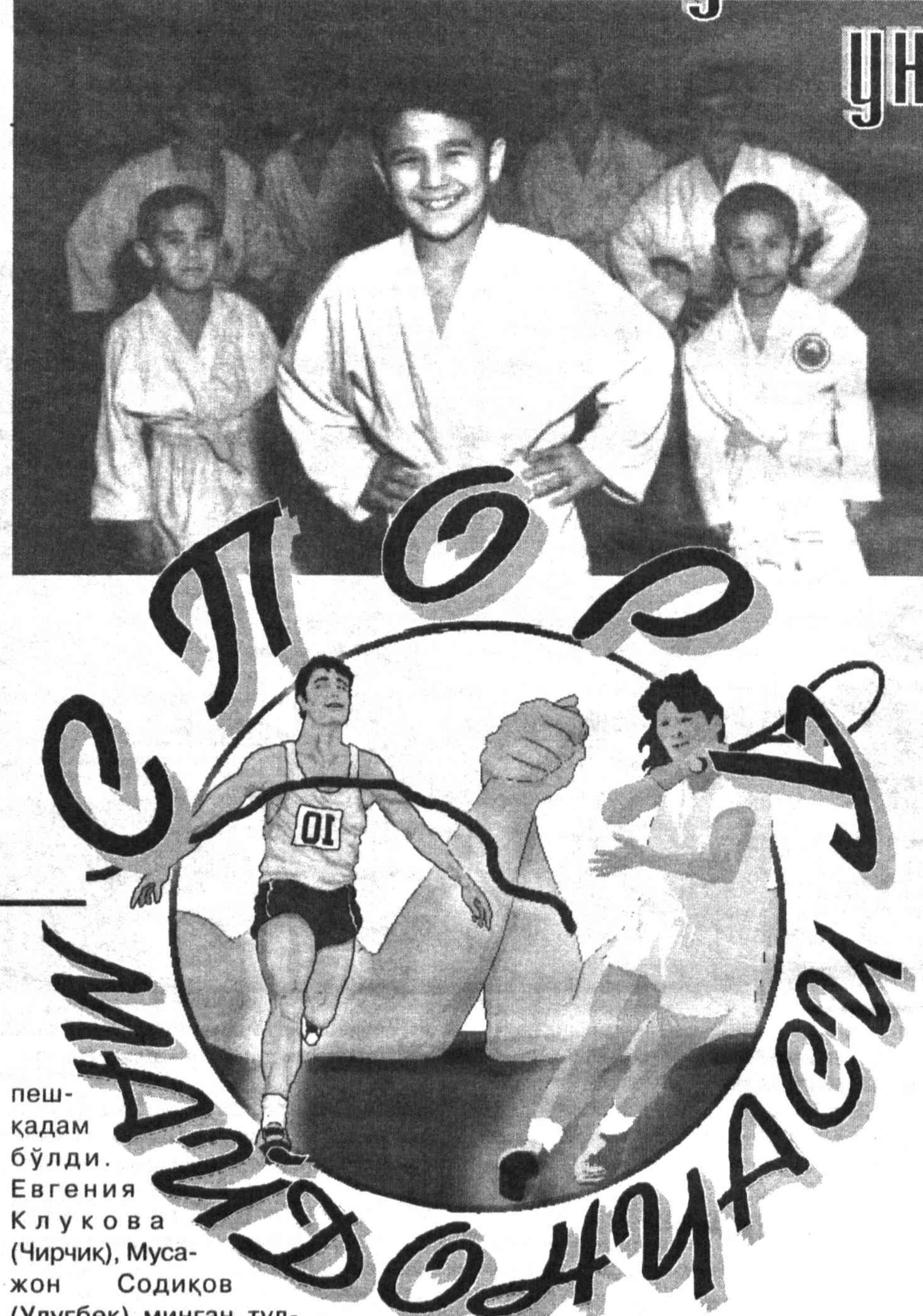
— Мазкур мусобақада йигирмата жамоа вакиллари катта (каретдаги кўргазмали чиқиш) ҳамда кумите (як-кама-якка олишув) бўйича беллашади, -деди Ўзбекистон Каратэ Миллий федерацияси президенти 6-ДАН сохиби Нурхон Нафасов. -Мақсадимиз професионал каратэчиларни танлаб олиб, арель ойида Австралияда ўтказилажак Гран-при халқаро турнири, май ойида Японияда талабалар ўртасида кечадиган жаҳон чемпионати ҳамда октябрь ойида Мюнхенда (Германия) катталар ўртасида ўтказиладиган жаҳон чемпионати каби нуфузли беллашувларда иштирок этишдир. Колаверса, 2004 йил Римдаги Олимпиада ўйинларида каратэ бўйича юртимиз шарафини муносаб ҳимоя қилувчиларни ҳозирданоқ тайёрлашга кучли эътибор қаратилаётir.

Федерация чемпионат ўтказишга тайёргарликни бир ой олдин бошлаган эди.

Н.Нафасовнинг айтишича, спортда башорат қилиб бўлмайди. Лекин бўлғуси баҳсларда пойтахтдаги "Азамат Карим" мактаби, професионал каратэ маркази, Андикон ва Наманган вилояти каратэ мактаби спортчилари голиблик учун асосий даъвогарлар, деб тахмин қилинмоқда.

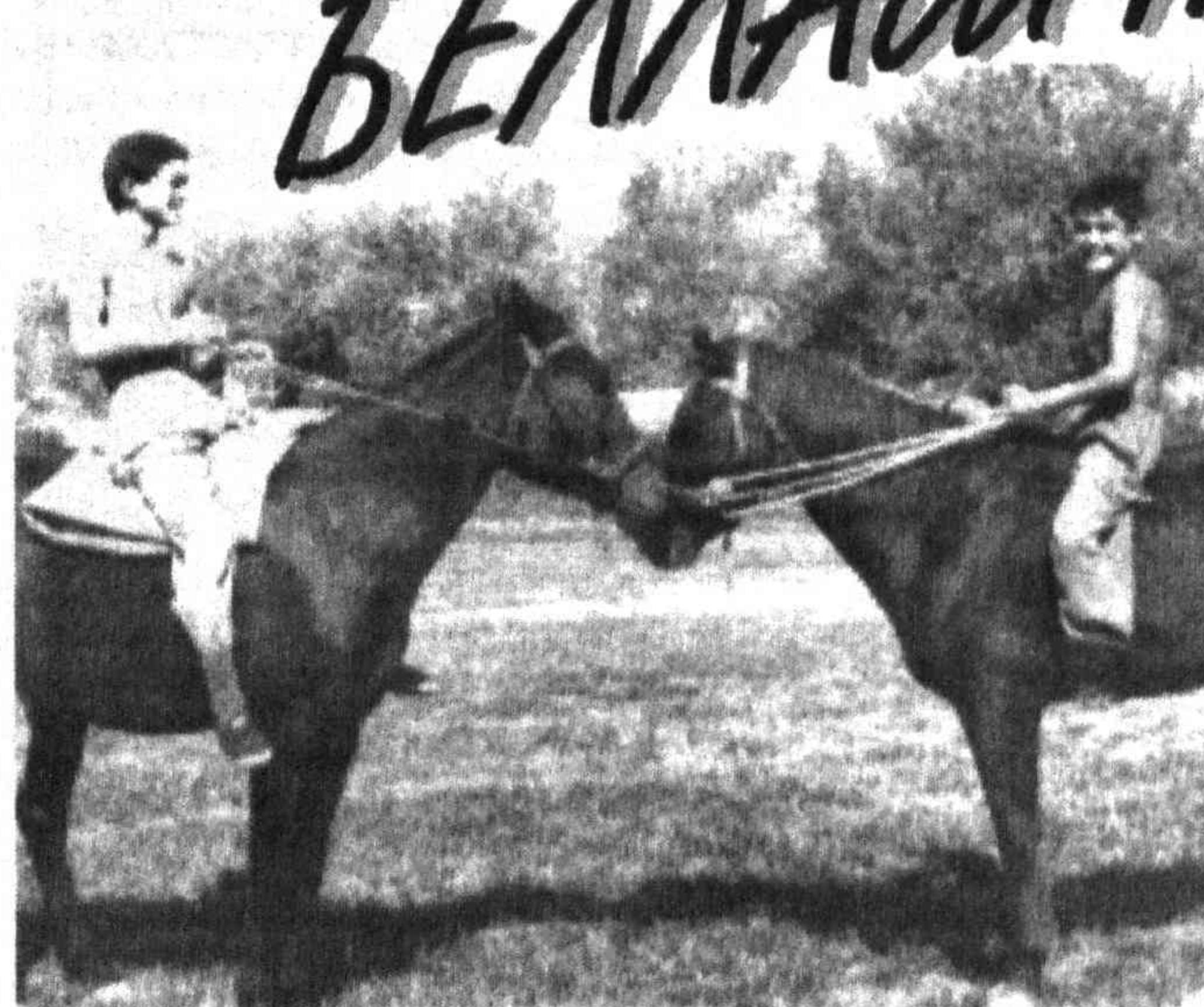
Чирчикдаги от спорти мактабида ёшлар ўртасида тўсиқлардан сакраш бўйича Тошкент вилояти очиқ биринчилиги ўтказилди. "Софлом авлод" мили ва Халқаро хотин-қизлар кунига бағишлиган мазкур мусобақада республика спорт олий маҳорат мактаби "Улуғбек" номидаги ҳамда Тошкент вилояти от спорти мактаблари нинг 40 нафарга яқин тарбияланувчилари голиблик учун беллашдилар.

— Беллашувларда ёш чавандозлар учун отларни танлаш Осиё от спорти

пеш-
қадам
бўлди.
Евгения
Клукова
(Чирчик), Муса-
жон Содиков
(Улуғбек) минган тул-

ЁШ ЧАВАНДОЗЛАР БЕЛЛАШДИ

федерацияси андозасига асосан куръя ташлаш йўли билан аниқланди, -деди мусобақа ҳаками Жўракўзи Турдиматов. -Дастлабки баҳслар 10-12 ёшли чавандозлар ўртасида кечди. Унда Мурод Нурмуҳаммединг (РОММ) "Формат" лақабли оти

мида кейинги ўринларни банд этишиди.

Мусобақа голиблари 13-18 март кунлари Тошкент шаҳри отчопаридага ўтказилажак беллашувларда иштирок этиш ҳукуқини кўлга киритишиди.

"Туркистан-пресс"

Мамлакатимизнинг олтмишдан ортиқ олий ўкув юртлари ёшлари иштирок этадиган Республика талабалар универсиадаси талабалар ва уларнинг устозлари учун жиддий синовга айланди. Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги коллегиясида универсиаданинг биринчи босқичига яқун ясалди.

Биринчи босқич натижаларининг жи-

дий таҳхили шуни кўрсатди, спортнинг 13 тури бўйича босқичма-босқич гурухлар, курслар, факультетларда ва финалда олий ўкув юртлари ўртасида ўтказиладиган универсиада мусобақаларининг мақсади ва вазифалари айрим ўкув юртларида тўғри англаб етилмаган.

Биринчи Республика талабалар универсиадасиning мақсади ёшларни жис-

Республика талабалар универсиадаси

моний ва маънавий камол топтириш, талабалар ўртасида кенг оммалашган спорт турларини ривожлантириш, талаба ёшларни мунтазам жисмоний тарбия ва спорт машғулотларига жалб қилиш, соғлом турмуш тарзини шакллантириш, 2001 йилда ўтказиладиган Жаҳон универсиадасида иштирок этиш учун Ўзбекистон терма командаслига номзодлар танлашдан иборат.

Кўпчиллик ўкув юртларида универсиада дастурининг бир қисмигина баҳарилган. Масалан, Тошкент Давлат иқтисодиёт университетида спортнинг тўрт тури - футбол, волейбол, баскетбол ва стол тениси бўйича мусобақалар ўтказилган, холос. Ваҳоланки, универсиада дастурида спортнинг гандбол, шахмат, кураш, бокс, сузиш, енгил атлетика, тенис, эркин ва юнон-рум курашига ҳам ўрин берилган.

Наманган, Самарқанд ва Фарғона университетларида универсиада юқори даражада ташкил этилиб, мусобақалар тўлиқ дастур бўйича ўтказилганлиги куонарлидир. Универсиада сузиш бассейни ва тикилаш марказига эга бўлган Андикон чет тиллар институтида ҳам яхши ташкил қилинган.

Шу кунларда республикада универсиаданинг иккичи босқичи бошланди. Олий ўкув юртлари терма командалари ўртасида ўтётган мусобақада голибликин кўлга киритган командага 25 майда Наманганда ўтказиладиган финал учрашувларига йўлланма берилади.

Шубҳасиз, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Давлат жисмоний тарбия ва спорт кўмитаси, Миллий олимпия кўмитаси, Ўзбекистон Касаба ўюшмалари федерацияси кенгаши, "Камолот" республика ёшлар жамғармасининг ташаббусига жиддий ёндашган, шунингдек, ёшлар жисмоний тарбия ва спорт машғулотларига фаол жалб этилган олий ўкув юртларининг кучли командаларигина финалга чиқади.

Биринчилик фолиблари

Нукусда "Софлом авлод йили"га бағишлиб 1984-85 йилларда түғилган ёшлар орасида бокс бўйича Коракалпогистон биринчилиги бўлиб ўтди. Унда барча шахар ва туманлардан 200 га яқин спортчи қатнашиб, 12 вазн тоифасида голиблик учун курашди.

Кизғин беллашувлар натижасига кўра Нукус шаҳри ёшлари 9 вазн тоифасида муваффакият қозонди. Колган ўринларни Хўжайли, Тўрткўл ва амударёлик боксчилар эгаллади. Голиблар Кўкон шаҳрида бўладиган мамлакат биринчилигига қатнашади.

А.Искандаров,
ЎЗА мухбири

ЁШ БОКСЧИЛАР РИНГДА

Нукусда бокс бўйича 1984-85 йиллари түғилган ўспириналар ўртасида Коракалпогистон Республикаси биринчилиги бўлиб ўтди. Уч кун давом этган бу мусобақада ўз вазн тоифалари бўйича Нукус шаҳридан Матназаров, Куламетов, Кўнғирот туманидан Коражигитов, Кўчкоров, Хўжай-

ли туманидан Кулжонов, Тўрткўл туманидан Дуйсенов, Амударё туманидан Йўлдошевлар голиб бўлди.

Голиблар Кўкон шаҳрида бўлиб ўтадиган Ўзбекистон биринчилигига қатнашади.

"НАВБАҲОР-2000" ТАНЛОВИ

Кегайли туманида "Навбахор-2000" танлови бўлиб ўтди. Туман хотин-қизлар кўмитаси томонидан ўтказилган ушбу тадбирда меҳнат жамоалари ва ўкув юртларидан 7 иштирокчи қатнашди.

Кизлар ўзларининг одоб-икроми, овқат тайёрлаш, кийим тикиш иқтидори, саволжавоблар бўйича ўз имкониятларини намойиш этишиди. Туман халқ таълими бўлимига қарашли 9-ўрта мактаб ўқитувчиси Олтингул Қайтекеева биринчи ўринни эгаллаб, танлов голиби бўлди. Иккичи ўринни "Халқобод момиги" хиссадорлик жамияти ишчиси Салтанат Сапарбоева, учинчи ўринни тумандаги 23-каслб-хунар лицензи ўқитувчиси Узипа Бекмуратовалар эгаллашди.

Довуд АБИБУЛЛАЕВ,
Коракалпогистон,
"Туркистан-пресс"

Күнгил мұжизасы

ҚАНЧА ОШИК БҰЙСАМ МАЖНУНМАНШУНЧА

МОНГИ МЕР

Үзіча күёшдек порлар сурайё,
Умидим — тонгларга айласам сафар.
Күзим ёшларида гуллаган дунё,
Нилюфар, нилюфар, нилюфар.

Мехри юлдузлари күкларда олис,
Күзим укүнніңдан сараган гавхар.
Телба юрагымдай, ғамимдай холис,
Нилюфар, нилюфар, нилюфар.

Нафиса охандар сочди дил гули,
Бу қандай тароват, бу қандай ифор.
Күн десам күнлардан тафтли, ёғдули,
Нилюфар, нилюфар, нилюфар.

Үйларинг chanгида түхтаб қолди вакт,
Сохира түйгүлар рангида саҳар.
Бахтлардан ясалған илохий бир тахт,
Нилюфар, нилюфар, нилюфар.

* * *

Күкда юлдузлар оз, ошиқларинг күп,
Хаммасин армони, андухлари хуб.
Жонгинам, юзимни, күзларимни ўт,
Күнглинг осмонаста танхो юлдуzman.

Бу боғлар үйларинг ўзгани күйма,
Ўзга чаманларни көзгани күйма.
Ўзимни, дунёне сезгани күйма,
Күнглинг осмонаста танхो юлдуzman.

Атиргул ҳам бисёр, наргислар қанча,
Күзим күкайда очилган гүнч.
Она ошик бұлсам Мажнунман шунча,
Күнглинг осмонаста танхो юлдуzman.

Жоним, нигохингда ҳайқырар уним,
Жон дея таллинган дардларим дуркун.
Бир күни тошлар ҳам әрийди, бир күн
Күнглинг осмонаста танхो юлдуzman.

* * *

Бизни ҳеч ким тушунмайди күз,
Күй, бағримни ўртама хазон.
Күнглинг бұлса, мендан күнглинг уз,
Севдим дедим, севганим ёлғон.

Ох! буралиб үйглайди йүллар,
Кимга осон, кимларга осон.
Түфрокларда оқади диллар,
Севдим дедим, севганим ёлғон.

Дараларда илонлар күпdir,
Захар сочар, чақади ёмон.

Сенинг исмінг нимайди тақдир,
Севдим дедим, севганим ёлғон.

Гуллар үйнар, қалбимда эса,
Түйгүларим уради жақлон.
Лабу бағрим қонаттан бўлса,
Севдим дедим, севганим ёлғон.

Кани гуллар, дилим бўлсайди,
Мехр армон, муҳаббат армон.
Кумриларим кимларнинг сайди,
Севдим дедим, севганим ёлғон.

* * *

Айттин, мужонимда мавжланган шабнам,
Кўзимда юрагим күёшдай балкир.
Мен ҳали боламан, мен ёш боламан,
Мени ёмон кўриб бўлмайди, ахир.

Шафқатни билмайди дунёни беҳис,
Муҳаббат бечора, муҳаббат сагир.
Сенинг руҳинг наргис, вуҳудинг наргис,
Мени ёмон кўриб бўлмайди, ахир.

Кирккизда киркда гул беларво ухлар,
Рухимда гуллаган бир исм тақдир.
Кўзимда ахли кул тебриб үйглар,
Мени ёмон кўриб бўлмайди, ахир.

Дил-жомда товланган атиргулдай ол —
Менинг ҳаётимдан сўйлайди чогир.
Ҳазонларни кўка учирган шамол,
Мени ёмон кўриб бўлмайди, ахир.

Билмайман чулдираб сўйлайдим нени,
Бу не ҳолатдирки кўнглимда содир.
Аслида менимас, аслида сени...
Сени ёмон кўриб бўлмайди, ахир.

Файрат МАЖИД

Бутун олам, ер, осмон, ҳатто унинг
қўксига қадалиб қолган юлдузлар дунёнинг
бир дунё изтирибидан ҳоригандек туюл-
ган ўша кунда менинг ташналик ва палаға-
да тухум каби чида бўлмас қулсан хид
таъсирию, азойи баданимни эгаллаган
кучли оғридан жоним узилди... Анчадан
буён таъкиб этиб келаётган ажал муроди-
га етганди. Энди азоиленинг совук пан-
жасию, бақрайған беко кўзларига бокиб
ундан шафқат тилаб бўлмасди. Ўлимим-
дан бир неча соат аввали ҳолатни яхши
эслайман. Тўғри, ўша сониялар кўпроқ бо-
лалигимни ёдга олдим. Гуноҳкор дунёнинг
бегуноҳ аламзадаси — ўша олис болали-
гимнинг бир кунидаги танишим бўлган
оғрик бунга сабаби зди... Ўша күн
босимим пасайиб, кўзларин киртайман, та-
ним оғридан ловиллаб ёнаётган бўлса
ҳам самонинг эркин фуқаролари — куш-
лар хақида ўй сурған эдим...

Күшлар... Кизиқ, шунча оғрик билан ҳам
уна күшлар тўғрисида ҳаёл сурди-я. Бу
дунёда уларгина эркин... Дунёнинг иста-
ган четига истаган вақтларида учеб бори-
шади. Бирор зот кимсан, қаердан келдинг
деб ҳужжат талаб кильмайди. Эркинлик...
бу ҳақда эрки тортиб олинган одамлар
купроқ ўйлашади. Нега энди күш бўлиб
яралмадик экан-а, улар учун ҳеч қандай
конун чиқарилмаган. Жинон, гуноҳ қил-
динг деб сикувга ҳам олаверишмайди.
Күшлар одам болаларига ўхшаб ўз қав-
мини ўқ-ёллар, тухмату бўхтон, ҳийла зва-
зига ўйлаб топилган ажал билан "сийла-
майди". Улар жуфт-жуфт бўлишиб, бир-
бириларидан ҳадиксирамай, кенг самони
кучганча қанот ёзиб бемалол учадилар.
Қаерда дон, сув кўп бўлса, ўша жойни
макон тушилади... Очлик ёмон нарса. Неча
күнлар ошқозонинг таталаб, ичакларинг-
ни ямлаб-ҳазм қўлмоқчикдек бўлган бир
вақтда тошини ҳам кемиришга тайёр бўлиб
коласан. Аммо күнглинг қанча бехузур
бўлиб, кўз ол-

OF PWK
динг
жимирлашиб, бо-
шинг айланмасин, кесак еб
бўлмайди, тошини чайнаёлмайсан...
Пахта... Энг ажабланарлиси қүшларни
пахта терпишга ҳеч ким мажбур қўлмайди.
Мактабда болаларин ён-атрофи адир-
лиги, саксовулзордан иборат бўлган чек-
ка қишлоққа пахта теримга сургун қилиш-
ганига мана бугун 20 кундан ошди. Ҳеч
ким уларга эзтибор қильмайди. Ошпазнинг
эрта-кеч куртлаган макаронни қайнатиб,
"тортик" қилиши меъдага тегди. Ҳатто,
лойка-пўртана сув ичишади, тоза сув жуда
кам келади... Болалар оч... Очликдан эса
аввалига узоқ, яқин хонадонларнинг по-
лизига, кейин товуқларига ўғриликка ту-
шиши. Неча бор нон тиланиб чиқиши-
ди дейсиз, эхей... ўттиз-кирк ўйдан ибо-
рат қишлоқ ахлини безорижон қилиб
юришди. Кейин, албатта ҳайдашади-да,
ҳайдашганда ҳам қўлларига косов олиб,
уриб-сўкиб ҳайдашади. Улардан аввалорк
паҳтага келган ўғри "тиламчи" болалар
ҳам ахолининг ҳиққидогига келишган...
Энг ёмони кейин бошланди. Болалар күн-
ларга хужумга ўтиши. Аввал каптарлар-
га, сунгра мусиҷа, кейин уларнинг инла-
рини бузиб, полапонларини ҳам оловга
тоблаб, ея бошлади. Ҳатто, айрим бол-
лалар күш тухумини ичишдан ҳам тап тор-

дори сепишганди, шунга мазаси қочган,
-деди атрофни ўраб олганлардан кимдир.

— Бу бола сарик билан оғриган зди. Балким яна қўзгагандир-да.

— Кечак қўлмакда йиғилиб қолган лойка
сувни ичаётганди... -деди яна бири.

Энди қасали сабабини аниқлашларни
нинг унга ҳеч кизиги ўйқ. Барibir ӯлади.
Биратўла ҳамма ташвишдан кутилади...

Бола айни шу лаҳзаларда ҳушидан кетди.

* * *

... Ниҳоят азоиленинг тинимсиз таъқ-
ибларидан кутилдим. Менинг безовта ру-
хим бу дунёни қачон тарқ этганини ҳам
англолмай қолдим. Олис болалик кунла-
римдами ёки йигитлик давримдами?!
Аммо биламанки, ўша күнлардаги оғрик
токи омонат жонин азоиленга топширма-
гунча мени таъкиб этаверади.

... Оғрик... Менинг болалигимнингтана
эмас, ҳатто улкан она — дунёнинг ҳам ел-
касида шу дард босиб турибди. Унинг ҳам
бутун борлиги зирқираб куюшиб оғриёт-
ган, елкаларини одам болаларининг из-
тироби юки эзиб келаётган зди...

Маяғүзал ЧОРИЕВА

"Сизни излаб"
хаттириятидан

Ассалому алайкум "Туркистон" газетаси таҳририяти. Мен газетангизни қолдирмасдан ўкишга ҳаракат қиласам. Кейинги сонларда чоп этилган "Сизни излайман" саҳифаларингиз менга жуда маъқул келди. Менинг ҳам излаган кишим борлиги учун ушбу саҳифага хат йўллашга қарор қилдим. Ушбу хатни чоп этислар деган умиддаман.

Биз у билан 1996 йил кузидага пахта терими вақтида танишган эдик. Унинг исми Жаҳонгир. У билан тез орада жуда иноқ дўстлашдик. Терим мавсуми тугагач, ажралиб кетдик. Мен унинг ўзи, оиласи ҳақида билишни истайман. Жаҳонгир ўзини Тошкент вилояти, Ўртачирчик туманиданман деб таништирган эди. Ўша пайтда хат ёзишга жазм қилолмандим, ҳозир эса аниқ манзилини билмайман.

Жаҳонгир ака, агар ушбу хатни ўқиб қолсангиз, илтимос, менга бир энлик хат йўлланг. Сиз билан хат ёзишсан, сиз ҳақингизда бирон-бир маълумотга эга бўлсан ўзимни бахтиёр ҳис этаман. Тўлиқ манзилим таҳририятда.

НОДИРА,
Кумкўргон шаҳри

Ассалому алайкум "Сизни излайман" саҳифаси ижодкорлари! Ушбу саҳифани яратиб жуда яхши иш қилибсизлар. Негаки бир худудда яшаётган инсонлар ҳам бир-бирини излайдилар, сизлар эса ушбу муам-

мони ечишга ёрдам беряпсизлар.

Газетангизнинг 2000 йил 26 январь сонидаги "Куёвтўра" саҳифасидаги Жасур исмли йигит билан танишмокчиман. У кишининг маъноли сўзларини ўқиб, улар билан танишиш иштиёқи туғилди. Мен оддий оиладанман, ёшим 23 да, турмушга чиқмаганман. Яқин йироқда дўстларим кўпайишини хоҳлайман. Жасур ака, илтимос, мени тўғри тушунинг, мен фақат ким биландир хат ёзишишни хоҳлардим.

Орадаги масофа узоқ бўлишига қарамасдан, сиз билан яқин дўст бўламан деган умиддаман. Манзилимни таҳририятта кўнғироқ қилиб билиб оласиз ва менга хат йўллай-сиз, деб

ОЗОДА,
Сурхондарё

Ёшим 33 да. Тиббиёт билим юрида ишлайман. Мен ҳам бир нодон кимсас орқали бахтсиз бўлиб қолдим. Фарзандим ўйқ. Зора мени тушунадиган, ақлли, 35-38 ёшлар атрофидаги ўйим-жойим дейдиган, ўз бахтини излаб юрган киши билан танишсан.

Мен ҳам ўз бахтини топиб оилали, фарзандли бўлсан дейман.

Хурматли таҳририят ходимлари, менга ўз бахтини топиб кетишимда ёрдам берасизлар деган умиддаман.

ОЙЖАМОЛ,
Термиз шаҳри

I. МИЛЛАДАТ ХӨӨНДААРЫ

1898 йил. Андикон күзголони ҳақида күп асарлар ёзилган. Лекин чинакам ҳақиқат ҳали очилмаган... 1897 йилда рус разведкаси Мұхаммад Али эшоннинг Туркия билан алоқа боғлаганлиги ҳақида маълумот олган. Хусусан, унинг турк сultonига мактуб билан мурожаат қилганидан хабардор бўлган. Мұхаммад Али турк сultonига унинг Россия императоридан ҳалқнинг шариат қонун-қоидалари бўйича турмуш кечириши учун шароит яратишни талаб қилишини сўрайди.

Махфий хизмат Мингтепа қишлоғи рус ҳокимиятига қарши мухолиф кучлар марказига айланганини ўз вақтида англаб етади. Иғвогарлик бобида устаси фаранг рус махфий хизмати 1898 йил май ойида XIX асрнинг энг катта иғволарини тайёрлади. Оз сонли мухолифатчиларнинг ҳукumatга қарши очиқ чиқишига замин ҳозирлайди.

Ўша воқеалар гувоҳининг ҳикоясига кўра, "Мингтепада қиёмат барпо бўлиб, ҳамма хотин-халаж, эркак кўчага чикиб, "Эшон хон кўтарилди!" деб шойи қилдилар. Ҳуфтон вақти эди. Бирдан ҳар ким қўлига тушган нарсани олиб, кимдир пичоқ, кимдир шоп, кимдир тўпниб

бот, ғазовот" деган ҳайқириқлар янграб, узоқдан Мұхаммад Али бош бўлган кўзғолончилар кўринди. Илғор қисмга Мулла Аҳмад исмли қыргиз бош бўлиб, у телеграф симларини қирқишига буйруқ олади. Улар йўлда Асака миршабини учратиб, уни ўлдиришиади. Мулла Зиёвиддин Маҳсум бош бўлган кўзғолончилар Кўнжи қишлоғига киришганда уларга яна 200 киши қўшилади. Қорақўргон ва Ўқидан ўтиб, Қўйлига яқинлашганда уларга мингбоши Фойибназар ўз йигитлари билан қўшилади. Мингбоши рус миразаси Бичковнинг калласини эшонга тортиқ қилади. Эшон Фойибназарга раҳмат айтади, лекин каллани қабул қилмайди. Кўзғолончилар Андиконга яқинлашганда уларга бой савдогар Алибод куроллантириб юборган 150 йигит қўшилади. Андикон йигитларига аввал русларда хизматкор бўлиб, кейин эшонга мурид бўлган Мұхаммад Зулум кўмандонлиг қилган.

Шаҳардан чувалашиб чиқкан кўзғолончиларни кўрган шаҳар аҳли ҳайрон бўлганча нима ҳодиса рўй берганлигини тушунмай қолди. Гувоҳлар эсласича "Эшон юнги шаҳардан қочганича ва Ҳўқандга қараб келаётганда баъзи сўфилар отларини кўчага ташлаб, Ҳўқанддаги боғларга кириб бекиниб

ни билиб, кўрққанидан аскарларига эски тўнлар бериб, саллаларини кийдириб, мардикорларга ўхшатиб, ишлатиб қоладилар. Эски шаҳардан қочганичи Қорадарёдан кема билан ўтганча ҳар қай силари ўз жонларини саклаш фикрига тушиб, тўғри келган томонга қочадилар". Андиконда, айниқса юнги шаҳарда мустамлакачи амалдорлардан тортиб то оддий фуқарогача вахимага тушиб, уйларига беркиниб ва мусулмонларнинг ялпи ҳужумини кутган. Ҳатто туманбoshi полковник Коншевский ҳам кўчага чиқишидан қўрқиб, уйида беркиниб ётган. Унинг олдига эски шаҳар оқсоқоли мингбоши Холботир Рўзадор(бий) ўғли келгандагина у воқеани тинч тугаганини билган. Гувоҳларнинг ёзишича, агар эшон эски шаҳарда соат 8-10 ларгача турганида, ҳалқ тўпланиб миллий муҳраба бошланар эди. "Чунки у вақтларда умумий ҳалқ Россия ҳукumatининг зулмидан ниҳоят безор бўлиб, кўзғалишга ҳеч фурсат тополмай юради. Фуқаро бундан бехабар, бозорлар ҳар кунгидек очилиб, ҳамма ўз тирикчилигига машғул бўлди. Соат 9 ларда шуҳрат бўлди, Йиқчи эшон шаҳарга ҳужум қилиб, тамом солдатларни ўлдириб чиқиб кетибди, деб. Бу хабар тарқалғондан кейин эски шаҳарнинг

КАТАГОН КУРБОНЛАРИ

аҳволотини юнги шаҳарга хабар бермоқ учун отланиб, чиқиб кўрдики, юнги шаҳарда ҳеч ким йўқ".

Кўзғолоннинг биринчи кунидаёт кучларнинг тарқоқлиги кўринди. Ҳамма бир вақтда кўтарилини. Кетмонтепа ва Кўгартдаги қирғизлар сардори Чибил бўлис зудлик билан эшонга қўшилиш ўрнига "аввал шу жойдаги муҳикларни саранжом килиб, кейин борамиз" деб рус дәхқонлари посёлкаларига юриш қилди. Иноятхон эшон Марғилонга ҳужумни уюштиромай, асосий кучларни Мұхаммад Али қўшини билан бирлаштиришга қарор қилди. Умарбек доддоҳ ҳам Ўшга юриши бажара олмай қолди. Чунки мингбоши Қорабек Ҳасанов ўш туни бошлиғи подполковник Зайцевни олдиндан огоҳлантирган эди.

Яна бошка ғалати тасодифлар ҳам кўзга ташланади.

Гарнizon аскарларининг ярмидан кўпроғи Андикондан бир неча ҷақирим наридаги ўт очиш майдонига олиб кетилган. Қолган аскарларининг кўпчилиги эндигина сағфа ҷақирилган ўш йигитлар бўлган. Ундан ҳам ғалати холшуки, казармадаги пирамида милтиқ-

ДИКЧИ ЭШОН

ўқилмаган саҳифалар

ча, қайсалари милтиқ, ҳулоса ҳар ким топган нарсанини олиб, тахминан олти юз чамаси бўлган киши шаҳарга қараб жўнаб қолдилар. Булар кечаси билан юриб, эрта саҳар Андиконга, Чакандага келдилар. Кўзғолон қатнашчиларидан Матмусанинг маълумотига кўра, 17 май кечкурун Тожик қишлоғида "ғазо-

1
қолдилар. Эрта билан Ҳўқанд аҳли боғларида буларни кўриб, аҳвол-

лик билан ишга киришиб, 1898 йил 20 май куни "бўшанглик қилган" Фарғона вилояти ҳарбий губернатори Павло-Швейковскийни, туман ҳокимини, Асака участка при-

стави капитан Еникаевни лавозимидан четлатди. У ўзига маслакдош мустамлакачи жангарилинидан генерал Чайковскийни Фарғона губернатори, генерал Ионовни Фарғона кўшиллари кўмандони қилиб тайинлаб, шафқатсиз чоралар кўришда чекланмаган ваколатлар берди. Корольков шахсан ўзига маҳсус дала штаби тайин қилиб, унга маҳкама бошқарувчиси Девелни, "Туркестанские ведомости" газетаси мухаррири, подполковник Романовични, ҳарбий прокурор, генерал-майор Долинскийни, алоҳида ўта мухим ишлар бўйича ҳарбий терговчи полковник Некрасовни олди ва Фарғонага жўнади. У Тошкентдаги 1-ўқчи батальони, Кўқондаги 5-Оренбург казак полки, Андикондаги 5 "овчи" команда-дан иборат жазо экспедициясини тузди.

Мустамлакачилар асосий дикъатларини Мұхаммад Али эшонни тутишга қартишиди. Бу соҳада сопини ўзидан чиқариши ўйлаб, эшонни ўзбекларнинг ўзи ушлаб беришларини мақсад қилишиди. Ана шу мақсадни амалга ошириш учун рус амалдорлари "Қайси мингбоши, хоҳ фуқаро бўлсин, хоҳ бозқа эшонни тутиб келса, Андикон шаҳрига истарший оқсоқол қилинур" деб эълон қилишиди. Гувоҳлар маълумоти ва шоҳидлигига асосланган ҳамда воқеани кўрган тадқиқотчани ўзишича, рус аскарлари Мингтепага боргунча "ким учраса, отиб ўлдириб, эшоннинг ҳувлисига етиб, дафъатан атрофини ўраб, тинтуб кила

2
катта оқсоқоли Холботир мингбоши Рўзадор (бий) ўғли эски шаҳар

бoshладилар... Мингтепада уч соат отиш қилдилар. Бу уч соат ичида солдатлар ҳовлидан-ҳовлига юриб, ким кўринса отиб ўлдиридилар. Муддат битганда, эшонга қарашли нимаи

ки бўлса олиб, шаҳарга келдилар. Ашё жумласидан бир хос сандуқда кўп ҳатлар бор экан, буни ҳам олиб келиб таржима қилсалар, тамомиси ҳар кимдан борган дуойи саломлар экан. Бу дуойи саломлар кимдан бўлса, дарҳол шу одамларни тутмоқа амр қилинди. Шунинг учун Андикон шаҳридан кўп фуқаролар қамалдилар.

Бу вақтда Мұхаммад Али қўшини ҳар ёққа тарқаб, ўзи озчилик муридлар билан тоғларда адашиб юрар, эшон ўзи тушиб қолган тузоқдан қандоқ чиқиши билмай гангиг қолган эди. Муридлари ҳам саросимада қолишиган. Чунки улар кутган воқеа юз бермади. Қўлларидаги дарралар эшон дуоси билан милтиқларга айланмади, белбоғлари эса ўқ ўтмас совут бўлмади. Ана шунга қаттиқ ишонган биродарлари рус аскарларининг найзлари, ўқ ва тўплари ҳамда казак шамширларидан нобуд бўлишди. Мұхаммад Али ҳам паришион ҳолда ёнида қолган уч содик муриди билан Арслонбоб яқинидаги Тошкўприқда пистирмага дуч келди. Рус мустамлакачилари ваъда қилган амалга учган миллатбурушлардан Кўқон қишлоқ мингбошиси Қодиркул ва бозор саркори Матёкуб эшонни тутиш учун тор йўлни тўсиб туришган эди. Орқаларида эса штабс-капитан Оғабеков бошчилигидаги рус аскарлари шай туришган. Матёкуб Мадраҳим ўғли қўроши эшонни таниб, унинг олдига югуриб боради. "Эй, тақсир, мен сизни кутиб туриман ёрдам бер-

донининг биринчи қаторидаги аскар милтиқлари жойида турган бўлса, иккинчи қатордагилари бошқа аскарлар кўлида шай турган. Ҳудди шу иккинчи қатордагилар кўзғолончиларга тўsatдан ўт очишиди.

Андиконнинг юнги шаҳар қисмига келган кўзғолончиларига айтарли қар-

моқ учун" деб риёкорлик билан отдан тушади ва унга яқинлашади. Миллатдошидан ҳеч ёмонлик кутмаган эшон очиқ кўнгиллик билан кўлидаги тўппон-часини тушириб, отини тўхтатади. Матёкуб билан кучоклашиб йиғлаб кўришади. Ёқуб бўлса эшонни кўтариб ерга босади ва шерилларини чақиради. Қодиркул мингбоши рус, аскарлари билан бирга эшон ва унинг шерилларини боғлайди. У Мұхаммад Алига "Хотин талоқ! Ҳаммани хонавайрон қилдинг-ку!" дейди масхаромуз. Бундай хиёнат ва ҳақоратларни ўз миллатдошларидан сира кутмаган эшон дили вайрон бўлиб, уларни башоратомуз лаънатлайди: "Иккенинг ўлар вақтда жинни бўлиб ўлгин! Бизни русга тутиб берган кўлларинг билан ўзингни уриб, сўккан оғзинг билан ўзингни тишлаб ўлгин!"

Миллат хоинлари мустамлакачилар амалига учеб кўзғолон раҳбарини шу тариқа рус жаллодларига топширишди. Қодиркул Андикон эски шаҳарга оқсоқол, Матёкуб қўроши эса Кўқон қишлоқка мингбоши бўлиб тайинланади. Босар-тусарини билмай уларга астойдил хизмат қилишиди, аммо лаганбадорликлари ҳам хуомадгўйликлари ҳам иш бермай, оқибат кўришмади. Хиёнат билан берилган амал вафо қилмади.

Эшон қарфиши тез орада амалга ошгани қизиқ. Қодиркул орадан кўп ўтмай бир арман бойини ургани учун судга берилиб, мансабидан бекор қилинди. Мустамлакачиларга қилган хизматига мукофоти шу бўлди. У Кўқон қишлоққа қайтиб бетобланди. Эшон қарфиши амалга ошиб, Қодиркул жинни бўлди ва ўзини-ўзи жароҳатлаб ўлдириди. Матёкуб ҳам беш ойдан сўнг шундай ўлимга дучор бўлди.

Ҳамдам СОДИКОВ,
Рустам ШАМСУТДИНОВ,
Поён РАВШАНОВ,
тарих фанлари докторлари

“Камолот” стипендияси

Умумтаълим мактабларида таълим олаётган ёшларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш, иқтидорли ўкувчиларни рафбатлантириш мақсадида Ўзбекистон ёшларининг “Камолот” жамғармаси Бухоро шаҳар бўлими маҳсус стипендиялар беришни ташкил этди. Шу кунларда Бухоро шаҳар халқ таълими бўлимига қарашли 37 та умумтаълим мактабидаги иқтидорли ўкувчилар дастлабки рафбатлантирувчи мукофотдан баҳраманд бўлди.

Илҳом САФАР,
ЎЗА мухбири

Тадбиркорга ёрдам

Ўзбекистон Фан ва техника давлат кўмитасининг илмий-техник ахборот давлат жамғармаси “Кичик бизнес учун техника ва технология” деб номланган маълумотномани босмадан чиқарди. У “Евразия” жамғармаси иштироқида тайёрланди.

Тадбиркорларга мўлжалланган бу маълумотнома уларнинг яхши кўмакчисига айланиши лозим. Унда мамлакатимиз олимлари, тадқиқотчилари, инновацион илмий ташкилотларининг кичик ва хусусий бизнес корхоналарига замонавий ишлаб чиқаришни йўлга кўйиш имкониятини берувчи янгиликлари кисқача баён қилинган.

Энди бундай маълумотномалар ҳар иили чоп этилади. Уни тузувчиларнинг фикрича, янги корхона олдида турадиган асосий муаммолардан бири - кам харажат билан кўп фойда берувчи ишлаб чиқариш технологияси ва ускуналарини излаш ҳамда тўғри танлашдан иборат. Янги маълумотнома худди шу муаммони ечишда тадбиркорга ёрдам беришга мўлжалланган.

(ЎЗА мухбири)

Бир юз ўн боланинг онаси

Юртимизда Санам Очилова каби саҳий, бағрикенг, саховатталаф аёллар кўпайса, деб орзу қиласан, -деди “Туркестон-пресс” мухбирига Китоб туманинагиFaafur Fулом номли меҳрибонлик уйи директори Шоҳиста Қодирова. -Шу киши туфайли болаларимиз ҳеч нарсага муҳтоҷлик сезмай ўсмоқда.

Санам Очилова раҳбарлик қилаётган “Фонон” фирмаси меҳрибонлик уйини ҳомийликка олган. Болалар ҳам бу меҳрибон опани сал қўришмаса қўмсаб қолишади. Муруватпешалиги билан кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлган бу аёлни китобликлар “110 боланинг онаси” дейишади. Яқинда у кишининг фирмаси хайрия тариқасида болалар уйига беш юз минг сўм маблағ ажратди.

Шарофат АШУРОВА

Муассис:

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ
«КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ

Бош муҳаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ
Навбатчи муҳаррир
Лола СОАТОВА

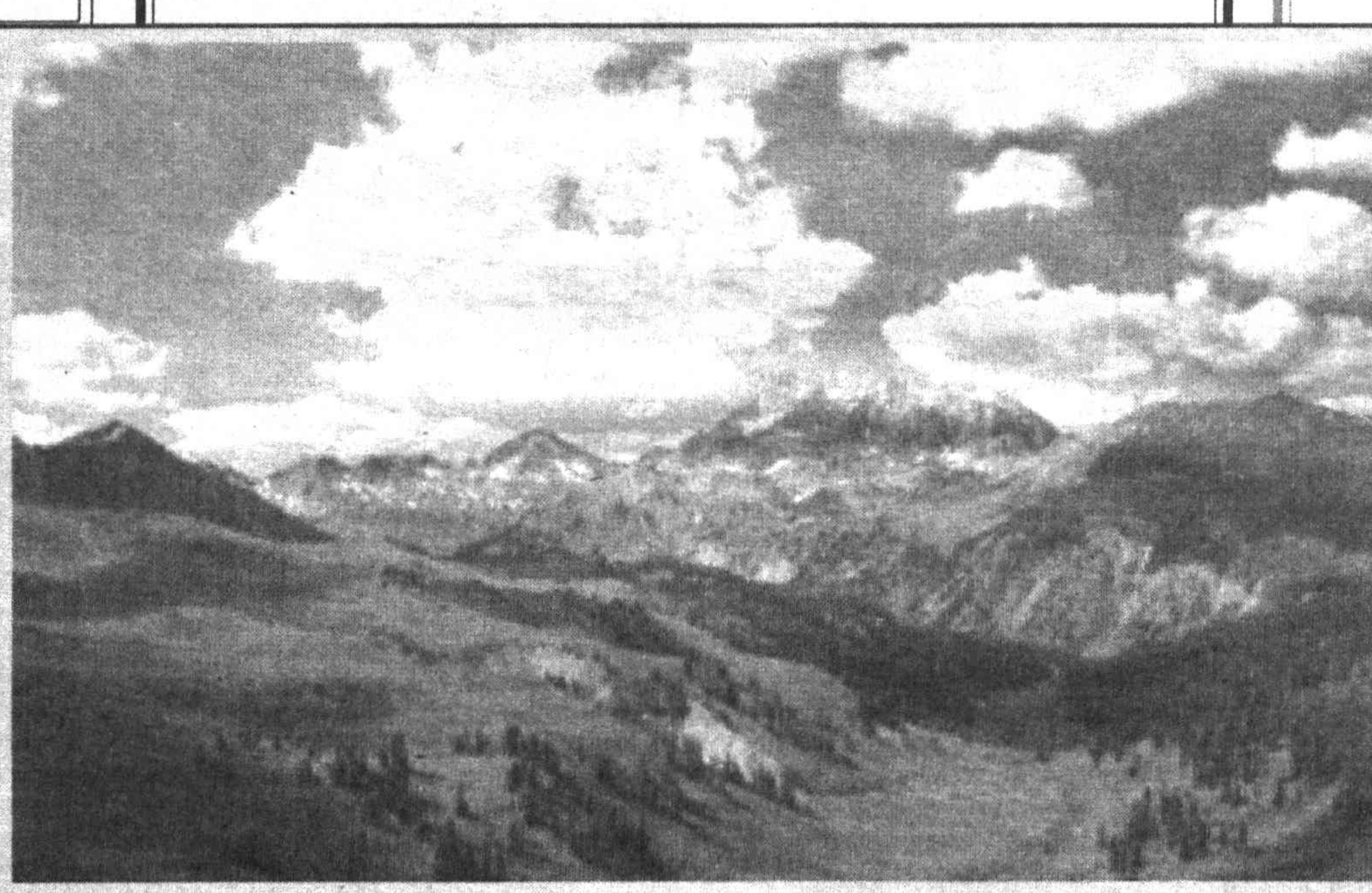
ЮПДУЗЛАР САМОДАН СЎЗЛАЙДИ

(13 МАРТДАКИ
19 МАРТГАЧА)

ҲАМАЛ. Душанба ва чоршанбада асабни асранг. Сесанба куни кувонасиз. Пайшанбада сирли учрашув. Жумадан янгилик кутинг. Шанба куни соғлиқ-кайфиятингиз яхши эмас. Якшанбада ҳамкорлар билан янги битимлар тузасиз.

САВР. Ҳафта бошида зиддиятлардан нари юринг. Акс ҳолда сесанбада соғлиғингиз панд беради. Муҳим масалаларни чоршанба куни ҳал этинг. Жумада ишлар о'кей. Шанба ва якшанба кунлари кўпдан кутаётган одамингиз билан дийдорлашасиз.

ЖАВЗО. Душанбада сизни сўроқлашади. Сесанба ва чоршанба кунлари кўпам сиқилманг. Пайшанба ишбилармон-

лар учун омадли. Жумада бойийсиз. Дам олиш кунларини оила даврасида ўтказинг.

САРАТОН. Соғлиқ-кайфиятингиз душанбада безовта қиласди. Сесанба куни асабни асранг. Чоршанбада кувонасиз. Пайшанба куни ишлар о'кей. Жумада бозорингиз бароридан келади. Шанба куни сирли учрашув. Якшанбадан янгилик кутинг.

АСАД. Ҳафта боши молиявий ахволингизни яхшилайди. Сесанбада кувонасиз. Чоршанба куни яқинингизни кутинг. Пайшанбада соғлиғингизни ўйланг. Муҳим ишларни жума ва шанбага қолдирганингиз маъқул. Якшанба ижодкорлар куни.

СУНБУЛА. Душанбада бойийсиз. Сесанба куни кайфиятингиз аъло. Пайшанбада яқинлар дийдорлашуви. Ҳамкорлар билан учрашувни жумага белгиланг. Дам олиш учун шанба хайрли кун. Якшанбадаги хариддан кўнглингиз тўлади.

МЕЗОН. Ишбилармонлар учун омадли кун душанба. Сесанбада зиддиятлардан нари юринг. Чоршанба куни муҳим янгиликдан воказиф бўласиз. Пайшанбада ишлар о'кей. Жума ва шанба кунлари сирли учрашув. Якшанбада яхши дам олинг.

АКРАБ. Душанбада асабийлашманг. Сесанба куни ҳамкорлар билан янги битимлар тузасиз. Чоршанбадан хушхабар кутинг. Пайшанбада бойийсиз. Жумадаги хариддан кўнглингиз тўлади. Шанба кувончили кун.

ҚАВС. Молиявий муаммолар душанбада ҳал этилади. Сесанба куни кувонасиз. Чоршанбада сирли учрашув. Пайшанба янгиликдан огоҳ этади. Жумада алданиб қолманг. Дам олиш кунлари кувончили воқеалар содир бўлади.

ЖАДИ. Соғлиқ учун қайгуриш кераклигини душанбада унту-манг. Сесанба куни муҳим ишларни ҳал қилинг. Чоршанба кутганингиздек келади. Пайшанбада кувонасиз. Жумада куни сирли учрашув. Шанбада асабни асранг.

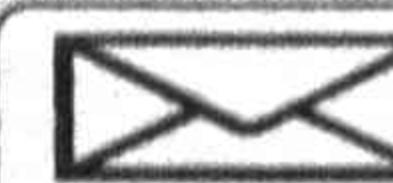
ДАЛВ. Ҳафта боши руҳиятингизни кўтаради. Сесанба куни ишбилармонлар учрашуви. Чоршанба ва пайшанбада бойийсиз. Жума куни хушхабар кутинг. Шанба ва якшанбада кўпдан кутаётган одамингиз билан дийдорлашасиз.

ХУТ. Душанбада кувонасиз. Сесанба ва пайшанба куни алданаб қолманг. Чоршанбада янгилик эшитасиз. Жумада куни молиявий ахволингиз яхшиланади. Якшанбада мириқиб дам олинг.

Таҳририят:

Бош муҳаррир — 133-89-61
Қабулхона — 136-59-38
Хатлар бўлими — 133-79-69

Манзилимиз:

700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32-йи
Таҳририятта юборилган материаллар қайтарилмайди.
Муаллифлар фикри таҳририят нуқтai назаридан
фарқланиши мумкин.